

БЕКІ
я» жекеменшік ба
Б. Ка
Балабақша

**Тәрбиешілер: Бекишева М.
Жанахбаева К.**

2024-2025жж

Қыркүйек айы

№	Тақырыб	Мақсаты	
1-2	«Қайсысы қалай дауыстайды?»	Балаларға құстардың ,жәндіктердің,аңдардың суреттерін көрсете отырып олардың қалай дауыстайтынын ұнтаспадан қарап есту. Қайсы дауыс құлағымызға қалай естіледі? -Бүркіттің дауысы шаңқылдап естіледі. Қарға қарқылдайды, Арыстан ақырады, Өтеш шақырады, Кірпі пысылдайды, Жылан ысылдайды, Құрбақа құрылдайды, Шегіртке шырылдайды, Ешкімді ешкім күндемейді, Осылардың ішінде балық қана үндемейді.	2
3-4	«Есінде сақта және суретін сал,атын ата»	Балалар бірлесе отырып суреттерді тамашалау барысында құрдастарымен сыйластық қарым -қатынас орнатады.Тәрбиеші көккістермен дәнді дақылдар суреттерін кима қағаздарды фломастерлерді стол үстіне жайып қояды.Балалар суреттерді тамашалап олардың атын атап ,аттарын естерінде сақтап қалуы керек.Тәрбиеші суреттерді жинап алады,ал балалар құрбыларымен бірлесе отырып естерінде қалған дәнді дақылдар,жемістердің суреттерін бинелейді.	2
5-6	«Менің Отаным»	Қазақстан өзіміздің Отанымыз туралы білімдерін толықтыру.Картадан еліміздің бас қалалары олардың көрнекті жерлерін тамашалау,ол жерлер несімен бай ,олардың басты қалаларын атау.А-дыбыстан басталады Алматыда,Астанада.Ақтау,Ақтөбе. Қ-дыбыстан басталады, Қарағанды,Қостанай. Қалалардың қандай дыбыстан басталып тұрғандарын айту.Есте сақтау қабыллеттерін дамыту.	2
7-8	«Біздің қаланың көлігі»	Балалардың көлік түрлері туралы білімдерін жүйелеу.Құралдары;Суда,жерде,әуеде жүретін көліктер суреттерімен ұсақ ойыншықтар.Балалар шеңбер жасап отырады.Қолдарына көліктің бір түрі беріледі.Балалар өздеріндегі көлік түрінің атын атайды және ол қай дыбыстан басталып тұрғанын атайды,біреуі су көлігінің басшысы,екіншісі –жол көлігінің басшысы,үшіншісі әуе көлігінің	2
		басшысы.Тәрбиешінің бұйрығымен жүргізушілер балалардың қолындағы өзіне қатысты көлік түрлерін жинап алады,қай топ өзіне қатысты көлік түрлерін көп жинаса сол топ жеңіске жетеді.	
9-10	«Өсімдіктер мен жемістер»	Сенсорлық тәжірибесін байыту.Өсімдіктер бейнесін,оны бөлшектерге бөле отырып ,талдау.салыстыра білу іскерліктерін дамыту. Өсімдіктер атауларын атап ,оның қандай дыбыстан басталып тұрған атау.Біртұтас екі бөліктің бейнесін салыстыру.Екі бөліктегі суреті «өсімдіктер – жемістер»қағидасы бойынша құрастыру.Өсімдіктер түр- түсіне,құрылысы,жапырақ,сабағының айырмашылығына қарай айырып атау.	2

11-12	«Моншақ тізейік»	Заттың көлемін, пішінін анықтау, атын атау. Құралдары; Өр түрлі геометриялық пішіндер; Кішкене шеңберлер-қызыл, көк, қоңыр; Үлкен шеңберлер-қызыл, көк; Үлкен төрт бұрыштар-жасыл, сары; Ойын мазмұны; Тәрбиеші балалармен бірге сызбаны қарап, пішінді атап шығады. (үлкен сары үшбұрыш, үлкен көк төрт бұрыш, кішкене сары дөңгелек т.б.) Сызбаға сәйкес геометриялық пішіндерді алқа болып шығатындай етіп жіпке тізу ұсынылады, тізе отырып пішіндерді атау, түстерін, неше бұрышы бар, атау. Балалар қарап бақылап отырады, қайткенде әдемі моншақ тізуге болады. Өр бала өзіне ұнаған моншақ тізбесін жасайды, басқа балалармен салыстырады.	2
13-14	«Өрнекті кім тез анықтайды»	Өюдағы өрнектерді тану, бөлу іскерлігін бекіту. Құралдары; 12 нұсқалы бине (20*10); киіз үй, сәукеле, шапан, камзол, т.б. Кортчк түрінде 12 кесте жасалынған. Өрбір карточкада шапан мен саукеледе т.б. кездесетін ойын құрлымдары, «жоғалып» жеткен өрнектер салынған. Ойын мазмұны; Балалар кестеде салынған ою – өрнектерді қарайды. Олардың аттарын атап, түсін сипаттайды, содан кейін үстел үстінде жатқан киім кешектер мен тұрмыстық заттардың нұсқаларында жетпей «жоғалып» жеткен өрнектерді тауып, орындарына орналастырады. Өрнекті бірінші тауып, өзінің орнына дұрыс орналастырған бала жеңімпаз атанады.	2
15-16	«Аққала»	Бірлесе жұмыс істеу барысында балаларды еркін қарым – қатынаста болуға үйрету. Аққала жапсыру. «Тәңір жарылқасын» (пажалуйста) сиқырлы сөзін қолдануға үйрету. Құралдары; Өр түрлі геометриялық пішіндер (бірінші аққаланың көздері – көк, екіншісінікі – қара, біріншісінің басында қызғылт сары, екіншісінің басында – қызыл шелек, түймелері көк, жасыл) Екі конвертке бірдей емес етіп геометриялық пішіндер салынады. Тәрбиеші геометриялық пішіндер салынған конвертті үлестіріп, үлгі бойынша «аққала» құрастыруды ұсынады. Егер кейбір бөліктер жетіспесе ол құрбысының конвертінен алуға тиіс. Жұмыс барысында балалар бір-бірімен еркін араласуы қажет. Өздеріне қажетті нәрсені сұраған кезде «Тәңір жарылқасын» деген сиқырлы сөзді айтуы қажет. Өздеріне қажетті затты сұраған кезде «Тәңір жарылқасын» сиқырлы сөзді қолдануды ұмытпауын қадағалау. Ойын соңында балалар бір-бірін тексеріп, қажетіне қарай қателерін түзейді.	1
17-18	«Қар қандай»	Қ-дыбысынан басталатын сөздерді атау, оларға талдау жасау. Қар түсі ақ, ұстағанда салқын, оны алақанға салып қысқанда ол еріп су болып кетеді, Қар суық жерде ерімейді оны домалақтап, нығыздап алысқа лақтыруға болады, қарды домалақтап лақтырғанда қауіпсіздік ережесін сақтауымыз керек себебі ол адамға тисе қатты, жарақаттауы мүмкін. «Қарға мен қар» туралы жаңылтпаш айту. Ақ қарға, қара қарға қонып отыр, Қара қарға, ақ қарда қонып отыр. жаңылтпашты үш-төрт рет қайталау. Қарға, қасқыр, қоян, қонжық, Аққала, т.б.	2

19-20	«Біз нені естиміз?»	Дыбыстарды дұрыс айтуға естуге,зиінді болуға ,катесіз айтуға үйрету.Тәрбиеші сұрақтар қою арқылы басқа дыбыстарды дұрыс естіп,айта білуге үйретеді. --Терезенің сыртынан қандай дыбыстар естіледі? -Не сықырлайды? -Дәлізде кімдердің дауыстары естіледі? -Топта әндетіп жатқан не?	1
		-Не сартылдап тұр? Тәрбиеші балаларға жауап беруге көмектеседі. Ол балаларға зиінді болсаңдар ,көптеген түрлі дыбыстарды естуге болатынын түсіндіреді. Дыбыстарды машиналар,су,жел,адамдар,т.б заттар шығара алады. Д\О «Үрлене бер, шар»ойыны,ойнату. Тәрбиеші балаларға екі түрлі шар көрсетеді;біреуі - үлкен ,екіншісі- кішкентай . Тәрбиеші әр шардың желін шығарып ,балардың қандай дыбыс естігенін сұрайды? Бұл с-с-с-с дыбысы. Осы дыбысты бірге айтып көрейікші;с-с-с-с.	
22-23	«Дыбыстың айтылу артикуляциясы»	Тәрбиеші балаларға қимыл әрекеттерді қайталап отыруды ұсынады.Бақа сияқты ыржиямыз.Мінекей былай,тіліміздің ұшы астыңғы қақпаға – тісімізге тақалады. Тіліміздің ортасы таңдайымызға көтеріледі. Тіліміздің ортасынан салқын біркелкі ауа шығады.Дыбыс жай естіледі.(Тәрбиеші әр баланың дыбысты дұрыс айтуын қадағалайды.Ол қай баламен жұмыс жасау керектігін іштей ойластырады)Тәрбиеші перде артынан түрлі дыбыстар шығарады .Балалар дыбыстарды мұқият тыңдап қандай дыбыс екендігін айтады.мысалы ;шардың желін шығарады,қолын шапалақтайды,қаламен орындықты тықылдатады ,т.б.Суретпен жұмыс, тапсырмаларды суретке қарап беруге болады. Суретің қандай дыбыстан басталып тұрғандығын табу.Мысалы;сағат с-с-сағат.	2
24	«Кім тапқыр?»	Айтылған дыбыстан келетін затты суреттер,ойыншықтар арасынан таба білуге машықтандыру.Ойын барысында балаларды зиінді болуға тәрбиелеу.Түстерді,заттарды тез ажыратып, айырып жылдамдыққа тапқырлыққа баулу.Достық қарым- қатнасқа тәрбиелеу. Көрнекіліктер;Айтылатын дыбыстарға арналып салынған әр түрлі суреттер,ойыншық заттар.	2
25	«Көктем,сөйлемдерді толықтыр»д\о	Балалардан қазіргі жыл мезгілін сұрау? Мақсаты көктем құбылыстарын қайталау,естеріне түсіру.«Сөйлемдерді толықтыр»д\о	2
		-Күн жылына ...(бастайды) -Қар ...(ериді) -Құстар ұшып ...(келеді) -Аңдар ұйқыларынан ...(оянады) -Көк шөптер...(шығады) -Ағаштар бүршік...(атады).	

26	«Қарама-қарсы сөздер»	Антоним сөздерді салыстыру жолымен балалардың ой өрісін кеңейту,ойлау қабілетін дамыту,сөздік қорын қарама-қарсы сөздермен молайту,зиінділігін арттыру. Көрнекілігі;доп ,корточкалар. Ойын шарты;тәрбиеші шеңбер бойымен тұрған балаларға кезекпен допты лақтырып антоним сөздердің бірін айтады,ал допты ұстап алған бала тәрбиешіге допты кері лақтырып ,айтылған сөзге қарама-қарсы сөзді тауып айтуы керек. Мысалы;үлкен«кіші»,биік«аласа»,ашы«тұшшы» ыстық«суық»т,б.	2
27	«Сөз ойла, тез ойла»	Айтылған дыбысқа сөз ойлап табу,оның дауысты,дауыссыз екенін ажырата білуге дағдыландыру.Сөздік жұмыс жүргізу арқылы баланың сөздік қорын молайту.Ойын арқылы балаларды тапқырлыққа баулу. Көрнекі құралдары;кеспе әріптер қалтасы ,текшелер салынған сандық,(текшелердің дауысты,дауыссыз екендігін білдіретін ерекше белгісі бар) Ойын барысы;тәрбиеші әріп қалтасынан кез келген бір әріпті алып оны қандай әріп екендігін атайды.Мысалы;А-деп атаса,балалар сол дыбыстан келетін сөздерді кезегімен айтады.Ай,алма,алмұрт,асқабақ,айна,Айгүл т,б.	2
28	«Кім зиінді?»	Дауысты ,дауыссыз дыбыстарды ажарата білуге үйрету.Балалардың байқағыштық қасиеттерін дамыту. Көрнекіліктері;әр түрлі суреттер,текшелер. Ойын шарты; тәрбиеші балаларға әр түрлі суреттер,ойыншықтар көрсетеді.Суреттегі заттарды атайды.Егер сол суреттің басындағы дыбыс дауысты болса ,балалар қызыл текшені ,дауыссыз болса көк текшені көтереді.Тәрбиеші балалардың іс-әрекетін бақылап ,қателеспеген ойынға белсене қатысқан балаларға жалауша ,немесе жұлдызша не асықтар үлестіріп отыру арқылы қызығушылықтарын артырады.	2
29	«Затты сипатта»	Заттарды ұстап көріп сипаттау арқылы балалардың сезімталдығын дамыту,қоршаған орта жайлы танымдарын кеңейту,сөздік қорын дамыту. Көрнекілік құралдары;ыдыс,муляж,суреттер(көкөністер,жемістер) Ойын барысы;әр түрлі жемістер немесе көкөністер суреттері муляждары салынған ыдыстан бала бір затты алады.Сонан соң сол затты жан-жақты сипаттайды. Мысалы;бала ыдыстан алманы алып ,пішінін ,түсін,дәмін және басқа қасиеттерін айтады.	2
30	«Буынға буын қос»	Басталған сөздегі буынға буын сөз қосып ,сөз құрастырып айта білуге,шапшаңдыққа,зейінділікке баулу. Көрнекілігі;ұсақ жалаушалар,ойыншықтар. Ойынның шарты;балаларды жеке-жеке немесе екі топқа бөліп өткізуге болады. Тәрбиеші сөздің басқы буынын айтады,ал балалар сөзді тез аяқтайды. Мысалы;Ау-(ла),Ал-(ма),сә-(біз),Ай-(на),Ай-(ша)т,б.	2

31	«Жаңылтпаштарды жаңылмай айта аламын»	Жаңылтпаштарды айту арқылы дыбыстардың дұрыс айтылуын қалыптастыру.Ойын барысы;Балалар тәрбиешінің артикуляциясын жақсы көретіндей болып,оның қарсы алдына отырады. Тәрбиеші ойынды бастайды;-Менің « жаңылтпашты» Қалай айтатынымды тыңдап алыңдар.Соңынан мен шақырған бала оны дәл осылай немесе бұданда жақсы етіп айтып беретін болсын.Жаылтпашты жаңылмай айтқан бала жеңімпаз болады. «Жұмаш! көзіңді жұм, аш!»Енді мұны балалар кезек,кезек қайталайды. Жаңылтпаш біртіндеп күрделене түседі. «Әжем-анамның анасы, Әжем-әкемнің анасы» «Атам-әкемнің әкесі, Атам-анамның әкесі»осылайша жаңылтпаштар айтылып ойын жалғаса береді.	2
32	«Жер,су,ауа»ойыны	Өтілген дыбыстарды қайталап дыбыстау,пысықтау. Балалар екі жаққа тең бөлініп отырады.Бастаушы ортаға шығады.Ол ойынға қатысушының кез	2
		келгеніне допты лақтырып «жер»,«су»,«ауа» деген үш сөздің біреуін айтады. Егер бала«жер»десе ,допты қағып алған бала жерде өсетін өсімдіктермен жануарлардың ,аңдардың атын тез атауы керек.Ал« су» сөзі айтылса,суда мекендейтін тіршілік иелерінің атын атауы керек.Ал«ауа»десе құстар атауы айтылуы тиіс. Ойынның шартын бұзған бала жаңылтпаш немесе жұмбақ табуы, не тақпақ айтып беруі тиіс.	
33	«Мысық пен тышқан»	Балалардың сөздік қорларын молайта отырып алған білімдерін бекіту.Ойын барысы;Балалар шеңбер құрып тұрады.Ортаға шыққан балалар бірі мысық,бірі тышқан болады. Тышқан;-Кітаптыда кемірдім, Бұтақтыда кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық,шиық,шиық. Секектеимін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа. Ұстатпаймын мысыққа, Түк,түк,түк. Қане , ортаға Иланбасаң ;шық,шық,шық. Мысық;-мияу,мияу. Кім,әй,мынау? «Шиық,шиық»демей, «Шық,шық»-дейді, Бұл тышқанның өнерін, Қане байқап көрейін. Мысық тышқанды қуа жөнеледі.Тышқан құтылып кете алмаса ұтылып ,өлең,тақпақ айтып береді.	2
34	«Шатаспа»ойыны	Өтілген ойын сабақтарды естеріне түсіру,қайталау. Айтылған сөздегі шатасқан сөзді таба білу,зиінді болуға баулу,мысалы,Ма-ла,ал-ма,ас-ра,Са-ра. Балаларға түсінікті болу үшін әр сөзге дыбыстық талдау жасау.	2

35	«Аралар» ойыны	Бір топ бала қол ұстасып шеңбер жасап тұрады, үш-төрт бала ортаға шығады. Олар – аралар. -Баудағы кім? Баудағы кім? Ара болсаң ызында.	2
		-З-з-з-з; з-з-з. -Жұмыс істе тығылма! Аралар бір-бірімен сөйлесе бастайды, қандай жұмыс түрін көрсететінін кеңеседі. Жұмыс істе, тығылма! - деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, оны аралағандай қимыл қозғалыс жасайды. -Топ-топ ара ұшады, Үстімен де бұтаның, Астымен де бұтаның, Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды да; -Тап болсаң бір жалқауға, алып кел оны ортаға! - деп хормен әндетеді. Аралар осылай әндете жүріп, өздерінің қимылын қайталай алмаған жалқауларды ортаға шығарады да, өздері солардың орнына барып тұрады. Енді шеңбер жасап тұрғандардың бәрі әндетеді; -Әй-әй, жалқау бұл кулар, Жалқауды тез қуыңдар! Сөйтіп жалқауларды ұялтады, балалар жалқау атанбас үшін қимылды бәрі қайталауға тырысады.	
36	«Қайда бардым, не көрдім»	Ойын бастаушы; - Жазда барып өзеннің, Жағасына бөгелдім, Кім айтады, қанеки, Мен ол жерден не көрдім? Балалар; -Су, тас, құм, гүл, тал, т.б. -Қыста барып өзенің, Жағасына бөгелдім, Кім айтады, қанеки, Мен ол жерден не көрдім? Балалар; -Қар, мұз, тас, тал, т.б. -Аспан, күн, шырша, қарағай... Зерек балалар жеңімпаз атанады. Бұл ойында «Астана, Алматы сияқты ірі қалаларға бардым, ол қалалардан не көрдім?» - деген сияқты сұрақтарды қоюға болады.	2

Сая» жеке меншік (А.Бо
Сая Балабақша
БІЛН 231240019780

**Тәрбиешілер: Бекишева М.
Жанахбаева К.**

2024-2025жж

Қыркүйек айы

№	Тақырыбы	Мақсаты	
1-2	«Қайсысы қалай дауыстайды?»	Балаларға құстардың ,жәндіктердің,аңдардың суреттерін көрсете отырып олардың қалай дауыстайтынын ұнтаспадан қарап есту. Қайсы дауыс құлағымызға қалай естіледі? -Бүркіттің дауысы шаңқылдап естіледі. Қарға қарқылдайды, Арыстан ақырады, Өтеш шақырады, Кірпі пысылдайды, Жылан ысылдайды, Құрбақа құрылдайды, Шегіртке шырылдайды, Ешкімді ешкім күндемейді, Осылардың ішінде балық қана үндемейді.	2
3-4	«Есінде сақта және суретін сал,атын ата»	Балалар бірлесе отырып суреттерді тамашалау барысында құрдастарымен сыйластық қарым -қатынас орнатады.Тәрбиеші көккістермен дәнді дақылдар суреттерін кима қағаздарды фломастерлерді стол үстіне жайып қояды.Балалар суреттерді тамашалап олардың атын атап ,аттарын естерінде сақтап қалуы керек.Тәрбиеші суреттерді жинап алады,ал балалар құрбыларымен бірлесе отырып естерінде қалған дәнді дақылдар,жемістердің суреттерін бинелейді.	2
5-6	«Менің Отаным»	Қазақстан өзіміздің Отанымыз туралы білімдерін толықтыру.Картадан еліміздің бас қалалары олардың көрнекті жерлерін тамашалау,ол жерлер несімен бай ,олардың басты қалаларын атау.А-дыбыстан басталады Алматыда,Астанада.Ақтау,Ақтөбе. Қ-дыбыстан басталады, Қарағанды,Қостанай. Қалалардың қандай дыбыстан басталып тұрғандарын айту.Есте сақтау қабыллеттерін дамыту.	2
7-8	«Біздің қаланың көлігі»	Балалардың көлік түрлері туралы білімдерін жүйелеу.Құралдары;Суда,жерде,әуеде жүретін көліктер суреттерімен ұсақ ойыншықтар.Балалар шеңбер жасап отырады.Қолдарына көліктің бір түрі беріледі.Балалар өздеріндегі көлік түрінің атын атайды және ол қай дыбыстан басталып тұрғанын атайды,біреуі су көлігінің басшысы,екіншісі –жол көлігінің басшысы,үшіншісі әуе көлігінің	2
		басшысы.Тәрбиешінің бұйрығымен жүргізушілер балалардың қолындағы өзіне қатысты көлік түрлерін жинап алады,қай топ өзіне қатысты көлік түрлерін көп жинаса сол топ жеңіске жетеді.	
9-10	«Өсімдіктер мен жемістер»	Сенсорлық тәжірибесін байыту.Өсімдіктер бейнесін,оны бөлшектерге бөле отырып ,талдау.салыстыра білу іскерліктерін дамыту. Өсімдіктер атауларын атап ,оның қандай дыбыстан басталып тұрған атау.Біртұтас екі бөліктің бейнесін салыстыру.Екі бөліктегі суреті «өсімдіктер – жемістер»қағидасы бойынша құрастыру.Өсімдіктер түр- түсіне,құрылысы,жапырақ,сабағының айырмашылығына қарай айырып атау.	2

11-12	«Моншақ тізейік»	Заттың көлемін, пішінін анықтау, атын атау. Құралдары; Өр түрлі геометриялық пішіндер; Кішкене шеңберлер-қызыл, көк, қоңыр; Үлкен шеңберлер-қызыл, көк; Үлкен төрт бұрыштар-жасыл, сары; Ойын мазмұны; Тәрбиеші балалармен бірге сызбаны қарап, пішінді атап шығады. (үлкен сары үшбұрыш, үлкен көк төрт бұрыш, кішкене сары дөңгелек т.б.) Сызбаға сәйкес геометриялық пішіндерді алқа болып шығатындай етіп жіпке тізу ұсынылады, тізе отырып пішіндерді атау, түстерін, неше бұрышы бар, атау. Балалар қарап бақылап отырады, қайткенде әдемі моншақ тізуге болады. Өр бала өзіне ұнаған моншақ тізбесін жасайды, басқа балалармен салыстырады.	2
13-14	«Өрнекті кім тез анықтайды»	Өюдағы өрнектерді тану, бөлу іскерлігін бекіту. Құралдары; 12 нұсқалы бине (20*10); киіз үй, сәукеле, шапан, камзол, т.б. Кортчк түрінде 12 кесте жасалынған. Өрбір карточкада шапан мен саукеледе т.б. кездесетін ойын құрлымдары, «жоғалып» жеткен өрнектер салынған. Ойын мазмұны; Балалар кестеде салынған ою – өрнектерді қарайды. Олардың аттарын атап, түсін сипаттайды, содан кейін үстел үстінде жатқан киім кешектер мен тұрмыстық заттардың нұсқаларында жетпей «жоғалып» жеткен өрнектерді тауып, орындарына орналастырады. Өрнекті бірінші тауып, өзінің орнына дұрыс орналастырған бала жеңімпаз атанады.	2
15-16	«Аққала»	Бірлесе жұмыс істеу барысында балаларды еркін қарым – қатынаста болуға үйрету. Аққала жапсыру. «Тәңір жарылқасын» (пажалуйста) сиқырлы сөзін қолдануға үйрету. Құралдары; Өр түрлі геометриялық пішіндер (бірінші аққаланың көздері – көк, екіншісінікі – қара, біріншісінің басында қызғылт сары, екіншісінің басында – қызыл шелек, түймелері көк, жасыл) Екі конвертке бірдей емес етіп геометриялық пішіндер салынады. Тәрбиеші геометриялық пішіндер салынған конвертті үлестіріп, үлгі бойынша «аққала» құрастыруды ұсынады. Егер кейбір бөліктер жетіспесе ол құрбысының конвертінен алуға тиіс. Жұмыс барысында балалар бір-бірімен еркін араласуы қажет. Өздеріне қажетті нәрсені сұраған кезде «Тәңір жарылқасын» деген сиқырлы сөзді айтуы қажет. Өздеріне қажетті затты сұраған кезде «Тәңір жарылқасын» сиқырлы сөзді қолдануды ұмытпауын қадағалау. Ойын соңында балалар бір-бірін тексеріп, қажетіне қарай қателерін түзейді.	1
17-18	«Қар қандай»	Қ-дыбысынан басталатын сөздерді атау, оларға талдау жасау. Қар түсі ақ, ұстағанда салқын, оны алақанға салып қысқанда ол еріп су болып кетеді, Қар суық жерде ерімейді оны домалақтап, нығыздап алысқа лақтыруға болады, қарды домалақтап лақтырғанда қауіпсіздік ережесін сақтауымыз керек себебі ол адамға тисе қатты, жарақаттауы мүмкін. «Қарға мен қар» туралы жаңылтпаш айту. Ақ қарға, қара қарға қонып отыр, Қара қарға, ақ қарда қонып отыр. жаңылтпашты үш-төрт рет қайталау. Қарға, қасқыр, қоян, қонжық, Аққала, т.б.	2

19-20	«Біз нені естиміз?»	Дыбыстарды дұрыс айтуға естуге,зиінді болуға ,катесіз айтуға үйрету.Тәрбиеші сұрақтар қою арқылы басқа дыбыстарды дұрыс естіп,айта білуге үйретеді. --Терезенің сыртынан қандай дыбыстар естіледі? -Не сықырлайды? -Дәлізде кімдердің дауыстары естіледі? -Топта әндетіп жатқан не?	1
		-Не сартылдап тұр? Тәрбиеші балаларға жауап беруге көмектеседі. Ол балаларға зиінді болсаңдар ,көптеген түрлі дыбыстарды естуге болатынын түсіндіреді. Дыбыстарды машиналар,су,жел,адамдар,т.б заттар шығара алады. Д\О «Үрлене бер, шар»ойыны,ойнату. Тәрбиеші балаларға екі түрлі шар көрсетеді;біреуі - үлкен ,екіншісі- кішкентай . Тәрбиеші әр шардың желін шығарып ,балардың қандай дыбыс естігенін сұрайды? Бұл с-с-с-с дыбысы. Осы дыбысты бірге айтып көрейікші;с-с-с-с.	
22-23	«Дыбыстың айтылу артикуляциясы»	Тәрбиеші балаларға қимыл әрекеттерді қайталап отыруды ұсынады.Бақа сияқты ыржиямыз.Мінекей былай,тіліміздің ұшы астыңғы қақпаға – тісімізге тақалады. Тіліміздің ортасы таңдайымызға көтеріледі. Тіліміздің ортасынан салқын біркелкі ауа шығады.Дыбыс жай естіледі.(Тәрбиеші әр баланың дыбысты дұрыс айтуын қадағалайды.Ол қай баламен жұмыс жасау керектігін іштей ойластырады)Тәрбиеші перде артынан түрлі дыбыстар шығарады .Балалар дыбыстарды мұқият тыңдап қандай дыбыс екендігін айтады.мысалы ;шардың желін шығарады,қолын шапалақтайды,қаламен орындықты тықылдатады ,т.б.Суретпен жұмыс, тапсырмаларды суретке қарап беруге болады. Суретің қандай дыбыстан басталып тұрғандығын табу.Мысалы;сағат с-с-сағат.	2
24	«Кім тапқыр?»	Айтылған дыбыстан келетін затты суреттер,ойыншықтар арасынан таба білуге машықтандыру.Ойын барысында балаларды зиінді болуға тәрбиелеу.Түстерді,заттарды тез ажыратып, айырып жылдамдыққа тапқырлыққа баулу.Достық қарым- қатнасқа тәрбиелеу. Көрнекіліктер;Айтылатын дыбыстарға арналып салынған әр түрлі суреттер,ойыншық заттар.	2
25	«Көктем,сөйлемдерді толықтыр»д\о	Балалардан қазіргі жыл мезгілін сұрау? Мақсаты көктем құбылыстарын қайталау,естеріне түсіру.«Сөйлемдерді толықтыр»д\о	2
		-Күн жылына ...(бастайды) -Қар ...(ериді) -Құстар ұшып ...(келеді) -Аңдар ұйқыларынан ...(оянады) -Көк шөптер...(шығады) -Ағаштар бүршік...(атады).	

26	«Қарама-қарсы сөздер»	Антоним сөздерді салыстыру жолымен балалардың ой өрісін кеңейту,ойлау қабілетін дамыту,сөздік қорын қарама-қарсы сөздермен молайту,зиінділігін арттыру. Көрнекілігі;доп ,корточкалар. Ойын шарты;тәрбиеші шеңбер бойымен тұрған балаларға кезекпен допты лақтырып антоним сөздердің бірін айтады,ал допты ұстап алған бала тәрбиешіге допты кері лақтырып ,айтылған сөзге қарама-қарсы сөзді тауып айтуы керек. Мысалы;үлкен«кіші»,биік«аласа»,ашы«тұшшы» ыстық«суық»т,б.	2
27	«Сөз ойла, тез ойла»	Айтылған дыбысқа сөз ойлап табу,оның дауысты,дауыссыз екенін ажырата білуге дағдыландыру.Сөздік жұмыс жүргізу арқылы баланың сөздік қорын молайту.Ойын арқылы балаларды тапқырлыққа баулу. Көрнекі құралдары;кеспе әріптер қалтасы ,текшелер салынған сандық,(текшелердің дауысты,дауыссыз екендігін білдіретін ерекше белгісі бар) Ойын барысы;тәрбиеші әріп қалтасынан кез келген бір әріпті алып оны қандай әріп екендігін атайды.Мысалы;А-деп атаса,балалар сол дыбыстан келетін сөздерді кезегімен айтады.Ай,алма,алмұрт,асқабақ,айна,Айгүл т,б.	2
28	«Кім зиінді?»	Дауысты ,дауыссыз дыбыстарды ажарата білуге үйрету.Балалардың байқағыштық қасиеттерін дамыту. Көрнекіліктері;әр түрлі суреттер,текшелер. Ойын шарты; тәрбиеші балаларға әр түрлі суреттер,ойыншықтар көрсетеді.Суреттегі заттарды атайды.Егер сол суреттің басындағы дыбыс дауысты болса ,балалар қызыл текшені ,дауыссыз болса көк текшені көтереді.Тәрбиеші балалардың іс-әрекетін бақылап ,қателеспеген ойынға белсене қатысқан балаларға жалауша ,немесе жұлдызша не асықтар үлестіріп отыру арқылы қызығушылықтарын артырады.	2
29	«Затты сипатта»	Заттарды ұстап көріп сипаттау арқылы балалардың сезімталдығын дамыту,қоршаған орта жайлы танымдарын кеңейту,сөздік қорын дамыту. Көрнекілік құралдары;ыдыс,муляж,суреттер(көкөністер,жемістер) Ойын барысы;әр түрлі жемістер немесе көкөністер суреттері муляждары салынған ыдыстан бала бір затты алады.Сонан соң сол затты жан-жақты сипаттайды. Мысалы;бала ыдыстан алманы алып ,пішінін ,түсін,дәмін және басқа қасиеттерін айтады.	2
30	«Буынға буын қос»	Басталған сөздегі буынға буын сөз қосып ,сөз құрастырып айта білуге,шапшаңдыққа,зейінділікке баулу. Көрнекілігі;ұсақ жалаушалар,ойыншықтар. Ойынның шарты;балаларды жеке-жеке немесе екі топқа бөліп өткізуге болады. Тәрбиеші сөздің басқы буынын айтады,ал балалар сөзді тез аяқтайды. Мысалы;Ау-(ла),Ал-(ма),сә-(біз),Ай-(на),Ай-(ша)т,б.	2

31	«Жаңылтпаштарды жаңылмай айта аламын»	Жаңылтпаштарды айту арқылы дыбыстардың дұрыс айтылуын қалыптастыру.Ойын барысы;Балалар тәрбиешінің артикуляциясын жақсы көретіндей болып,оның қарсы алдына отырады. Тәрбиеші ойынды бастайды;-Менің « жаңылтпашты» Қалай айтатынымды тыңдап алыңдар.Соңынан мен шақырған бала оны дәл осылай немесе бұданда жақсы етіп айтып беретін болсын.Жаылтпашты жаңылмай айтқан бала жеңімпаз болады. «Жұмаш! көзіңді жұм, аш!»Енді мұны балалар кезек,кезек қайталайды. Жаңылтпаш біртіндеп күрделене түседі. «Әжем-анамның анасы, Әжем-әкемнің анасы» «Атам-әкемнің әкесі, Атам-анамның әкесі»осылайша жаңылтпаштар айтылып ойын жалғаса береді.	2
32	«Жер,су,ауа»ойыны	Өтілген дыбыстарды қайталап дыбыстау,пысықтау. Балалар екі жаққа тең бөлініп отырады.Бастаушы ортаға шығады.Ол ойынға қатысушының кез	2
		келгеніне допты лақтырып «жер»,«су»,«ауа» деген үш сөздің біреуін айтады. Егер бала«жер»десе ,допты қағып алған бала жерде өсетін өсімдіктермен жануарлардың ,аңдардың атын тез атауы керек.Ал« су» сөзі айтылса,суда мекендейтін тіршілік иелерінің атын атауы керек.Ал«ауа»десе құстар атауы айтылуы тиіс. Ойынның шартын бұзған бала жаңылтпаш немесе жұмбақ табуы, не тақпақ айтып беруі тиіс.	
33	«Мысық пен тышқан»	Балалардың сөздік қорларын молайта отырып алған білімдерін бекіту.Ойын барысы;Балалар шеңбер құрып тұрады.Ортаға шыққан балалар бірі мысық,бірі тышқан болады. Тышқан;-Кітаптыда кемірдім, Бұтақтыда кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық,шиық,шиық. Секектеимін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа. Ұстатпаймын мысыққа, Түк,түк,түк. Қане , ортаға Иланбасаң ;шық,шық,шық. Мысық;-мияу,мияу. Кім,әй,мынау? «Шиық,шиық»демей, «Шық,шық»-дейді, Бұл тышқанның өнерін, Қане байқап көрейін. Мысық тышқанды қуа жөнеледі.Тышқан құтылып кете алмаса ұтылып ,өлең,тақпақ айтып береді.	2
34	«Шатаспа»ойыны	Өтілген ойын сабақтарды естеріне түсіру,қайталау. Айтылған сөздегі шатасқан сөзді таба білу,зиінді болуға баулу,мысалы,Ма-ла,ал-ма,ас-ра,Са-ра. Балаларға түсінікті болу үшін әр сөзге дыбыстық талдау жасау.	2

35	«Аралар» ойыны	Бір топ бала қол ұстасып шеңбер жасап тұрады, үш-төрт бала ортаға шығады. Олар – аралар. -Баудағы кім? Баудағы кім? Ара болсаң ызында.	2
		-З-з-з-з; з-з-з. -Жұмыс істе тығылма! Аралар бір-бірімен сөйлесе бастайды, қандай жұмыс түрін көрсететінін кеңеседі. Жұмыс істе, тығылма! - деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, оны аралағандай қимыл қозғалыс жасайды. -Топ-топ ара ұшады, Үстімен де бұтаның, Астымен де бұтаның, Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды да; -Тап болсаң бір жалқауға, алып кел оны ортаға! - деп хормен әндетеді. Аралар осылай әндете жүріп, өздерінің қимылын қайталай алмаған жалқауларды ортаға шығарады да, өздері солардың орнына барып тұрады. Енді шеңбер жасап тұрғандардың бәрі әндетеді; -Әй-әй, жалқау бұл кулар, Жалқауды тез қуыңдар! Сөйтіп жалқауларды ұялтады, балалар жалқау атанбас үшін қимылды бәрі қайталауға тырысады.	
36	«Қайда бардым, не көрдім»	Ойын бастаушы; - Жазда барып өзеннің, Жағасына бөгелдім, Кім айтады, қанеки, Мен ол жерден не көрдім? Балалар; -Су, тас, құм, гүл, тал, т.б. -Қыста барып өзенің, Жағасына бөгелдім, Кім айтады, қанеки, Мен ол жерден не көрдім? Балалар; -Қар, мұз, тас, тал, т.б. -Аспан, күн, шырша, қарағай... Зерек балалар жеңімпаз атанады. Бұл ойында «Астана, Алматы сияқты ірі қалаларға бардым, ол қалалардан не көрдім?» - деген сияқты сұрақтарды қоюға болады.	2

БЕКІТЕМІН:
«Сая» жекеменшік балабақша
директоры **А. Бойтумарова**

2025-2026оқу жылындағы «Ботақан» ересек тобының
«Дыбыстық ойындар» вариативтік компонентік
жоспары

Тәрбиешілер: Бекишева М.
Жанахбаева К.

2025-2026жж

Қыркүйек айы

№	Тақырыбы	Мақсаты	
1-2	«Қайсысы қалай дауыстайды?»	Балаларға құстардың, жәндіктердің, аңдардың суреттерін көрсете отырып олардың қалай дауыстайтынын ұнтаспадан қарап есту. Қайсы дауыс құлағымызға қалай естіледі? -Бүркіттің дауысы шаңқылдап естіледі. Қарға қарқылдайды, Арыстан ақырады, Әтеш шақырады, Кірпі пысылдайды, Жылан ысылдайды, Құрбақа құрылдайды, Шегіртке шырылдайды, Ешкімді ешкім күндемейді, Осылардың ішінде балық қана үндемейді.	2
3-4	«Есінде сақта және суретін сал, атын ата»	Балалар бірлесе отырып суреттерді тамашалау барысында құрдастарымен сыйластық қарым-қатынас орнатады. Тәрбиеші көккістермен дәнді дақылдар суреттерін қима қағаздарды фломастерлерді стол үстіне жайып қояды. Балалар суреттерді тамашалап олардың атын атап, аттарын естерінде сақтап қалуы керек. Тәрбиеші суреттерді жинап алады, ал балалар құрбыларымен бірлесе отырып естерінде қалған дәнді дақылдар, жемістердің суреттерін бинелейді.	2
5-6	«Менің Отаным»	Қазақстан өзіміздің Отанымыз туралы білімдерін толықтыру. Картадан еліміздің бас қалалары олардың көрнекті жерлерін тамашалау, ол жерлер несімен бай, олардың басты қалаларын атау. А-дыбыстан басталады Алматыда, Астанада. Ақтау, Ақтөбе. Қ-дыбыстан басталады, Қарағанды, Қостанай. Қалалардың қандай дыбыстан басталып тұрғандарын айту. Есте сақтау қабілеттерін дамыту.	2
7-8	«Біздің қаланың көлігі»	Балалардың көлік түрлері туралы білімдерін жүйелеу. Құралдары; Суда, жерде, әуеде жүретін көліктер суреттерімен ұсақ ойыншықтар. Балалар шеңбер жасап отырады. Қолдарына көліктің бір түрі беріледі. Балалар өздеріндегі көлік түрінің атын атайды және ол қай дыбыстан басталып тұрғанын атайды, біреуі су көлігінің басшысы, екіншісі – жол көлігінің басшысы, үшіншісі әуе көлігінің	2
		басшысы. Тәрбиешінің бұйрығымен жүргізушілер балалардың қолындағы өзіне қатысты көлік түрлерін жинап алады, қай топ өзіне қатысты көлік түрлерін көп жинаса сол топ жеңіске жетеді.	

9-10	«Өсімдіктер мен жемістер»	Сенсорлық тәжірибесін байыту. Өсімдіктер бейнесін, оны бөлшектерге бөле отырып, талдау. салыстыра білу іскерліктерін дамыту. Өсімдіктер атауларын атап, оның қандай дыбыстан басталып тұрған атау. Біртұтас екі бөліктің бейнесін салыстыру. Екі бөліктегі суреті «өсімдіктер – жемістер» қағидасы бойынша құрастыру. Өсімдіктер түр- түсіне, құрылысы, жапырақ, сабағының айырмашылығына қарай айырып атау.	2
11-12	«Моншақ тізейік»	Заттың көлемін, пішінін анықтау, атын атау. Құралдары; Әр түрлі геометриялық пішіндер; Кішкене шеңберлер- қызыл, көк, қоңыр; Үлкен шеңберлер- қызыл, көк; Үлкен төрт бұрыштар- жасыл, сары; Ойын мазмұны; Тәрбиеші балалармен бірге сызбаны қарап, пішінді атап шығады. (үлкен сары үшбұрыш, үлкен көк төрт бұрыш, кішкене сары дөңгелек т.б.) Сызбаға сәйкес геометриялық пішіндерді алқа болып шығатындай етіп жіпке тізу ұсынылады, тізе отырып пішіндерді атау, түстерін, неше бұрышы бар, атау. Балалар қарап бақылап отырады, қайткенде әдемі моншақ тізуге болады. Әр бала өзіне ұнаған моншақ тізбесін жасайды, басқа балалармен салыстырады.	2
13-14	«Өрнекті кім тез анықтайды»	Оюдағы өрнектерді тану, бөлу іскерлігін бекіту. Құралдары; 12 нұсқалы бине (20*10); киіз үй, сәукеле, шапан, камзол, т.б. Корточка түрінде 12 кесте жасалынған. Әрбір карточкада шапан мен сәукеледе т.б. кездесетін ойын құрлымдары, «жоғалып» кеткен өрнектер салынған. Ойын мазмұны; Балалар кестеде салынған ою – өрнектерді қарайды. Олардың аттарын атап, түсін сипаттайды, содан кейін үстел үстінде жатқан киім кешектер мен тұрмыстық заттардың нұсқаларында жетпей «жоғалып» кеткен өрнектерді тауып, орындарына орналастырады. Өрнекті бірінші тауып, өзінің орнына дұрыс орналастырған бала жеңімпаз атанады.	2
15-16	«Аққала»	Бірлесе жұмыс істеу барысында балаларды еркін қарым – қатынаста болуға үйрету. Аққала жапсыру. «Тәңір жарылқасын» (пажалуйста) сиқырлы сөзін қолдануға үйрету. Құралдары; Әр түрлі геометриялық пішіндер (бірінші аққаланың көздері – көк, екіншісінікі – қара, біріншісінің басында қызғылт сары, екіншісінің басында – қызыл шелек, түймелері көк, жасыл) Екі конвертке бірдей емес етіп геометриялық пішіндер салынады. Тәрбиеші геометриялық пішіндер салынған конверті үлестіріп, үлгі бойынша «аққала» құрастыруды ұсынады. Егер кейбір бөліктер жетіспесе ол құрбысының конвертінен алуға тиіс. Жұмыс барысында балалар бір-бірімен еркін араласуы қажет. Өздеріне қажетті нәрсені сұраған кезде «Тәңір жарылқасын» деген сиқырлы сөзді айтуы қажет. Өздеріне қажетті затты сұраған кезде «Тәңір жарылқасын» сиқырлы сөзді қолдануды ұмытпауын қадағалау. Ойын соңында балалар бір-бірін тексеріп, қажетіне қарай қателерін түзейді.	1

17-18	«Қар қандай»	Қ-дыбысынан басталатын сөздерді атау,оларға талдау жасау.Қар түсі ақ ,ұстағанда салқын,оны алақанға салып қысқанда ол еріп су болып кетеді,Қар суық жерде ерімейді оны домалақтап ,нығыздап алысқа лақтыруға болады,қарды домалақтап лақтырғанда қәуіпсіздік ережесін сақтауымыз керек себебі ол адамға тисе қатты ,жарақаттауы мүмкін. «Қарға мен қар»туралы жаңылтпаш айту. Ақ қарға ,қара қарға қонып отыр, Қара қарға,ақ қарда қонып отыр. жаңылпашты үш-төрт рет қайталау. Қарға,қасқыр,қоян.қонжық,Аққала.т.б.	2
19-20	«Біз нені естиміз?»	Дыбыстарды дұрыс айтуға естуге,зиінді болуға ,қатесіз айтуға үйрету.Тәрбиеші сұрақтар қою арқылы басқа дыбыстарды дұрыс естіп,айта білуге үйретеді. --Терезенің сыртынан қандай дыбыстар естіледі? -Не сықырлайды? -Дәлізде кімдердің дауыстары естіледі? -Топта әндетіп жатқан не?	1
		-Не сартылдап тұр? Тәрбиеші балаларға жауап беруге көмектеседі. Ол балаларға зиінді болсаңдар ,көптеген түрлі дыбыстарды естуге болатынын түсіндіреді. Дыбыстарды машиналар,су,жел,адамдар,т.б заттар шығара алады. ДЮ «Үрлене бер, шар»ойыны,ойнату. Тәрбиеші балаларға екі түрлі шар көрсетеді;біреуі - үлкен ,екіншісі- кішкентай . Тәрбиеші әр шардың желін шығарып ,балардың қандай дыбыс естігенін сұрайды? Бұл с-с-с-с дыбысы. Осы дыбысты бірге айтып көрейікші;с-с-с-с.	
22-23	«Дыбыстың айтылу артикуляциясы»	Тәрбиеші балаларға қимыл әрекеттерді қайталап отыруды ұсынады.Бақа сияқты ыржиямыз.Мінекей былай,тіліміздің ұшы астыңғы қақпаға –тісімізге тақалады. Тіліміздің ортасы таңдайымызға көтеріледі. Тіліміздің ортасынан салқын біркелкі ауа шығады.Дыбыс жай естіледі.(Тәрбиеші әр баланың дыбысты дұрыс айтуын қадағалайды.Ол қай баламен жұмыс жасау керектігін іштей ойластырады)Тәрбиеші перде артынан түрлі дыбыстар шығарады .Балалар дыбыстарды мұқият тыңдап қандай дыбыс екендігін айтады.мысалы ;шардың желін шығарады,қолын шапалақтайды,қаламен орындықты тықылдатады ,т.б.Суретпен жұмыс, тапсырмаларды суретке қарап беруге болады. Суретің қандай дыбыстан басталып тұрғандығын табу.Мысалы;сағат с-с-сағат.	2
24	«Кім тапқыр?»	Айтылған дыбыстан келетін затты суреттер,ойыншықтар арасынан таба білуге машықтандыру.Ойын барысында балаларды зиінді болуға тәрбиелеу.Түстерді,заттарды тез ажыратып, айырып жылдамдыққа тапқырлыққа баулу.Достық қарым- қатнасқа тәрбиелеу. Көрнекіліктер;Айтылатын дыбыстарға арналып салынған әр түрлі суреттер,ойыншық заттар.	2

25	«Көктем,сөйлемдер д і толықтыр»д\о	Балалардан қазіргі жыл мезгілін сұрау? Мақсаты көктем құбылыстарын қайталау,естеріне түсіру.«Сөйлемдерді толықтыр»д\о	2
		-Күн жылына ...(бастайды) -Қар ...(ериді) -Құстар ұшып ...(келеді) -Аңдар ұйқыларынан ...(оянады) -Көк шөптер...(шығады) -Ағаштар бүршік...(атады).	
26	«Қарама-қарсы сөздер»	Антоним сөздерді салыстыру жолымен балалардың ой өрісін кеңейту,ойлау қабілетін дамыту,сөздік қорын қарама-қарсы сөздермен молайту,зиінділігін арттыру. Көрнекілігі;доп ,корточкалар. Ойын шарты;тәрбиеші шеңбер бойымен тұрған балаларға кезекпен допты лақтырып антоним сөздердің бірін айтады,ал допты ұстап алған бала тәрбиешіге допты кері лақтырып ,айтылған сөзге қарама-қарсы сөзді тауып айтуы керек. Мысалы;үлкен«кіші»,биік«аласа»,ашы«тұшшы» ыстық«суық»т,б.	2
27	«Сөз ойла, тез ойла»	Айтылған дыбысқа сөз ойлап табу,оның дауысты,дауыссыз екенін ажырата білуге дағдыландыру.Сөздік жұмыс жүргізу арқылы баланың сөздік қорын молайту.Ойын арқылы балаларды тапқырлыққа баулу. Көрнекі құралдары;кеспе әріптер қалтасы ,текшелер салынған сандық,(текшелердің дауысты,дауыссыз екендігін білдіретін ерекше белгісі бар) Ойын барысы;тәрбиеші әріп қалтасынан кез келген бір әріпті алып оны қандай әріп екендігін атайды.Мысалы;А-деп атаса,балалар сол дыбыстан келетін сөздерді кезегімен айтады.Ай,алма,алмұрт,асқабақ,айна,Айгүл т,б.	2
28	«Кім зиінді?»	Дауысты ,дауыссыз дыбыстарды ажарата білуге үйрету.Балалардың байқағыштық қасиеттерін дамыту. Көрнекіліктері;әр түрлі суреттер,текшелер. Ойын шарты; тәрбиеші балаларға әр түрлі суреттер,ойыншықтар көрсетеді.Суреттегі заттарды атайды.Егер сол суреттің басындағы дыбыс дауысты болса ,балалар қызыл текшені ,дауыссыз болса көк текшені көтереді.Тәрбиеші балалардың іс-әрекетін бақылап ,кәтелеспеген ойынға белсене қатысқан балаларға жалауша ,немесе жұлдызша не асықтар үлестіріп отыру арқылы қызығушылықтарын артырады.	2
29	«Затты сипатта»	Заттарды ұстап көріп сипаттау арқылы балалардың сезімталдығын дамыту,қоршаған орта жайлы танымдарын кеңейту,сөздік қорын дамыту. Көрнекілік құралдары;ыдыс,муляж,суреттер(көкөністер,жемістер) Ойын барысы;әр түрлі жемістер немесе көкөністер суреттері муляждары салынған ыдыстан бала бір затты алады.Сонан соң сол затты жан-жақты сипаттайды. Мысалы;бала ыдыстан алманы алып ,пішінін ,түсін,дәмін және басқа қасиеттерін айтады.	2

30	«Буынға буын қос»	Басталған сөздегі буынға буын сөз қосып ,сөз құрастырып айта білуге,шапшаңдыққа,зейінділікке баулу. Көрнекілігі;ұсақ жалаушалар,ойыншықтар. Ойынның шарты;балаларды жеке-жеке немесе екі топқа бөліп өткізуге болады. Тәрбиеші сөздің басқы буынын айтады,ал балалар сөзді тез аяқтайды. Мысалы;Ау-(ла),Ал-(ма),сә-(біз),Ай-(на),Ай-(ша)т,б.	2
31	«Жаңылтпаштарды жаңылмай айта аламын»	Жаңылтпаштарды айту арқылы дыбыстардың дұрыс айтылуын қалыптастыру.Ойын барысы;Балалар тәрбиешінің артикуляциясын жақсы көретіндей болып,оның қарсы алдына отырады. Тәрбиеші ойынды бастайды;-Менің « жаңылтпашты» Қалай айтатынымды тыңдап алыңдар.Соңынан мен шақырған бала оны дәл осылай немесе бұданда жақсы етіп айтып беретін болсын.Жаылтпашты жаңылмай айтқан бала жеңімпаз болады. «Жұмаш! көзіңді жұм, аш!»Енді мұны балалар кезек,кезек қайталайды. Жаңылтпаш біртіндеп күрделене түседі. «Әжем-анамның анасы, Әжем-әкемнің анасы» «Атам-әкемнің әкесі, Атам-анамның әкесі»осылайша жаңылтпаштар айтылып ойын жалғаса береді.	2
32	«Жер,су,ауа»ойыны	Өтілген дыбыстарды қайталап дыбыстау,пысықтау. Балалар екі жаққа тең бөлініп отырады.Бастаушы ортаға шығады.Ол ойынға қатысушының кез	2
		келгеніне допты лақтырып «жер»,«су»,«ауа» деген үш сөздің біреуін айтады. Егер бала«жер»десе ,допты қағып алған бала жерде өсетін өсімдіктермен жануарлардың ,андардың атын тез атауы керек.Ал« су» сөзі айтылса,суда мекендейтін тіршілік иелерінің атын атауы керек.Ал«ауа»десе құстар атауы айтылуы тиіс. Ойынның шартын бұзған бала жаңылтпаш немесе жұмбақ табуы, не тақпақ айтып беруі тиіс.	
33	«Мысық пен тышқан»	Балалардың сөздік қорларын молайта отырып алған білімдерін бекіту.Ойын барысы;Балалар шеңбер құрып тұрады.Ортаға шыққан балалар бірі мысық,бірі тышқан болады. Тышқан;-Кітаптыда кемірдім, Бұтақтыда кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық,шиық,шиық. Секектеимін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа. Ұстатпаймын мысыққа, Түк,түк,түк. Қане , ортаға Иланбасаң ;шық,шық,шық. Мысық;-мияу,мияу. Кім,әй,мынау? «Шиық,шиық»демей, «Шық,шық»-дейді, Бұл тышқанның өнерін, Қане байқап көрейін. Мысық тышқанды қуа жөнеледі.Тышқан құтылып кете алмаса ұтылып ,өлең,тақпақ айтып береді.	2

34	«Шатаспа»ойыны	Өтілген ойын сабақтарды естеріне түсіру,қайталау. Айтылған сөздегі шатасқан сөзді таба білу,зиінді болуға баулу,мысалы,Ма-ла,ал-ма,ас-ра,Са-ра. Балаларға түсінікті болу үшін әр сөзге дыбыстық талдау жасау.	2
35	«Аралар»ойыны	Бір топ бала қол ұстасып шеңбер жасап тұрады,үш-төрт бала ортаға шығады.Олар –аралар. -Баудағы кім? Баудағы кім? Ара болсаң ызыңда.	2

		-З-з-з-з;3-з-з. -Жұмыс істе тығылма! Аралар бір-бірімен сөйлесе бастайды,қандай жұмыс түрін көрсететінін кеңеседі.Жұмыс істе, тығылма!-деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай,ағаш жарғандай,оны аралағандай қимыл қозғалыс жасайды. -Топ-топ ара ұшады, Үстімен де бұтаның, Астымен де бұтаның, Балалар осылай әндетіп,аралардың қимылын қайталайды да; -Тап болсаң бір жалқауға,алып кел оны ортаға!-деп хормен әндетеді.Аралар осылай әндете жүріп ,өздерінің қимылын қайталай алмаған жалқауларды ортаға шығарады да,өздері солардың орнына барып тұрады. Енді шеңбер жасап тұрғандардың бәрі әндетеді; -Әй-әй,жалқау бұл қулар, Жалқауды тез қуыңдар! Сөйтіп жалқауларды ұялтады,балалар жалқау атанбас үшін қимылды бәрі қайталауға тырысады.	
36	«Қайда бардым,не көрдім»	Ойын бастаушы;-Жазда барып өзеннің , Жағасына бөгелдім, Кім айтады,қанеки , Мен ол жерден не көрдім? Балалар; -Су,тас,құм,гүл,тал,т.б. -Қыста барып өзенің, Жағасына бөгелдім, Кім айтады, қанеки, Мен ол жерден не көрдім? Балалар; -Қар,мұз,тас,тал,т.б. -Аспан,күн,шырша,қарағай... Зерек балалар жеңімпаз атанады.Бұл ойында «Астана,Алматы сияқты ірі қалаларға бардым,ол қалалардан не көрдім?»-деген сияқты сұрақтарды қоюға болады.	2